

Bruksela, 24 maja 2018 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2016/0359 (COD)

9236/18
ADD 1

JAI 488
JUSTCIV 121
EJUSTICE 61
ECOFIN 478
COMPET 359
EMPL 232
SOC 295
CODEC 827

NOTA

Od:	Prezydencja
Do:	Rada
Nr poprz. dok.:	8830/18 + ADD1
Nr dok. Kom.:	14875/16
Dotyczy:	Wniosek w sprawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącej ram prawnych restrukturyzacji zapobiegawczej, drugiej szansy i środków zwiększających skuteczność postępowań restrukturyzacyjnych, upadłościowych i w zakresie umorzenia oraz zmieniającej dyrektywę 2012/30/UE – Częściowe podejście ogólne

Delegacje otrzymują w załączeniu skonsolidowany zmieniony tekst artykułów tytułu III (Umorzenie długów i zakaz prowadzenia działalności), tytułu IV (Środki zwiększające skuteczność postępowań dotyczących restrukturyzacji, upadłości i umorzenia długów) i tytułu V (Monitorowanie postępowań dotyczących restrukturyzacji, upadłości i umorzenia długów) oraz odnośnych definicji wyżej wymienionego wniosku, jak również szeregu istotnych motywów. Tekst ten został zaproponowany przez prezydencję jako tekst kompromisowy z myślą o przyjęciu przez Radę (ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych) na posiedzeniu w dniach 4 i 5 czerwca 2018 r. częściowego podejścia ogólnego.

Zmiany w stosunku do tekstu wniosku Komisji zaznaczono **wytluszczeniem**, a fragmenty skreślone – symbolem (...). Zmiany w tytułach zaznaczono **wytluszczeniem i podkreśleniem**.

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie ram restrukturyzacji zapobiegawczej, w sprawie umorzenia długów i zakazu prowadzenia działalności i w sprawie środków zwiększających skuteczność postępowań dotyczących restrukturyzacji, upadłości i umorzenia długów oraz zmieniająca dyrektywę 2012/30/UE
(Dyrektywa w sprawie restrukturyzacji, upadłości i umorzenia długów)

TYTUŁ I

Przepisy ogólne

Artykuł 2

Definicje

1. Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- 13) „(...) przedsiębiorca” oznacza osobę fizyczną prowadzącą działalność handlową, gospodarczą, rzemieślniczą lub zawodową¹ (...);
- 14) „całkowite umorzenie długów” oznacza **zniesienie możliwości wyegzekwowania od przedsiębiorcy zobowiązań umarzalnych lub umorzenie niespłaconych zobowiązań umarzalnych w ramach postępowania, które może obejmować likwidację majątku lub (...) plan spłaty wierzycieli², lub oba te warianty;**

¹ Motyw towarzyszący temu artykułowi będzie miał następujące brzmienie:
„Przedsiębiorcy będący osobami fizycznymi prowadzącymi działalność handlową, gospodarczą, rzemieślniczą lub niezależną działalność zawodową na własny rachunek mogą podlegać ryzyku niewypłacalności. Różnice pomiędzy państwami członkowskimi dotyczące dostępności drugiej szansy mogą zachęcać niewypłacalnych lub nadmiernie zadłużonych przedsiębiorców do przeniesienia się do innego państwa, aby skorzystać tam z krótszych okresów lub atrakcyjniejszych warunków umorzenia długów, co dla wierzycieli oznacza większą niepewność prawa i większe koszty odzyskiwania wierzytelności. Ponadto skutki upadłości, w szczególności piętno społeczne, skutki prawne, takie jak pozbawianie przedsiębiorców prawa do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej, oraz ciągły brak możliwości spłaty zadłużenia stanowią istotne czynniki zniechęcające przedsiębiorców pragnących rozpocząć działalność gospodarczą lub skorzystać z drugiej szansy, nawet jeżeli istnieją dowody na to, że przedsiębiorcy, którzy stali się niewypłacalni, mają większe szanse powodzenia w ponownym prowadzeniu działalności. Należy zatem podjąć działania w celu zmniejszenia niekorzystnych skutków, jakie mają dla przedsiębiorców nadmierne zadłużenie lub upadłość, w szczególności przez wprowadzenie możliwości całkowitego umorzenia długów po upływie pewnego czasu i przez skrócenie okresu zakazu prowadzenia działalności wydawanego w związku z nadmiernym zadłużeniem lub niewypłacalnością dłużnika. Pojęcie upadłości powinno zostać zdefiniowane w prawie krajowym i może obejmować nadmierne zadłużenie. Pojęcie przedsiębiorcy w rozumieniu niniejszej dyrektywy nie ma wpływu na pozycję zarządzających lub dyrektorów spółki, którym powinno przysługiwać traktowanie zgodne z prawem krajowym.”

² Nowy motyw będzie miał następujące brzmienie:
„Plan spłaty wierzycieli może zakładać okresowe przelewanie wierzycielom procentowej części dochodu do dyspozycji zgodnie z prawem krajowym oraz może ponadto obejmować inne warunki i obowiązki prawne przewidziane w prawie krajowym. Powinien istnieć wymóg, by plan spłaty wierzycieli uzyskał poparcie większości wierzycieli.”

TYTUŁ III

(...) Umorzenie długów i zakaz prowadzenia działalności

Artykuł 19

Dostęp do umorzenia długów

1. Państwa członkowskie zapewniają, by **niewypłacalni przedsiębiorcy mieli dostęp³ do co najmniej jednego rodzaju postępowania, które może prowadzić do całkowitego umorzenia długów** zgodnie z niniejszą dyrektywą.

Państwa członkowskie mogą wymagać zaprzestania prowadzenia działalności handlowej, gospodarczej, rzemieślniczej lub zawodowej, której dotyczą długi⁴.

2. Państwa członkowskie, w których warunkiem całkowitego umorzenia długów jest częściowa spłata długu przez przedsiębiorcę, zapewniają, by obowiązek spłaty związany z tym warunkiem był uzależniony od indywidualnej sytuacji przedsiębiorcy⁵, a zwłaszcza by był proporcjonalny do **podlegającego zajęciu** lub pozostającego do dyspozycji dochodu **oraz majątku** przedsiębiorcy w okresie umorzenia długów **i uwzględniał słuszne interesy wierzycieli**.

³ W motywach znajdzie się wyjaśnienie, że to, w jaki sposób będzie zapewniany dostęp do możliwości umorzenia długów oraz czy wprowadzony zostanie wymóg złożenia wniosku o umorzenie, pozostaje w gestii prawa krajowego.

⁴ W motywach znajdzie się wyjaśnienie, iż państwa członkowskie mogą przewidzieć, że nie uniemożliwia się przedsiębiorcom rozpoczynania nowej działalności, w tej samej lub innej dziedzinie, podczas trwania realizacji planu spłaty wierzycieli.

⁵ W motywach znajdzie się wyjaśnienie, że państwa członkowskie mogą przewidzieć możliwość korygowania obowiązku spłaty, w przypadku gdy nastąpi istotna zmiana sytuacji finansowej dłużnika, niezależnie od tego czy będzie to poprawa sytuacji czy jej pogorszenie.

Artykuł 20

Okres umorzenia długów

1. **Państwa członkowskie zapewniają, by okres, po którego upływie niewypłacalni przedsiębiorcy mogą uzyskać całkowite umorzenie długów, nie był dłuższy niż trzy lata, licząc najpóźniej od daty któregośkolwiek z następujących zdarzeń:**
 - a) **w przypadku postępowania obejmującego plan spłaty wierzycieli – od decyzji organu sądowego lub administracyjnego zatwierdzającej plan lub od rozpoczęcia⁶ realizacji (...) planu spłaty wierzycieli (...)⁷; lub**

⁶ Pojęcie „rozpoczęcia realizacji planu spłaty wierzycieli” zostanie wyjaśnione w motywach z podaniem przykładów – może to być np. pierwsza rata w ramach planu spłaty wierzycieli.

⁷ Nowy motyw będzie miał następujące brzmienie:

„Umorzenie długów powinno być dostępne w ramach postępowań, które obejmują plan spłaty wierzycieli, likwidację majątku lub kombinację obu tych wariantów. Wykonując niniejsze przepisy, państwa członkowskie mają swobodę wyboru spośród tych alternatyw, a w przypadku gdy na mocy prawa krajowego istnieje dostęp do więcej niż jednego rodzaju postępowania prowadzącego do umorzenia długów, państwa członkowskie powinny zapewnić, by co najmniej jedno z takich postępowań oferowało niewypłacalnym przedsiębiorcom możliwość uzyskania całkowitego umorzenia długów w terminie nie dłuższym niż trzy lata. W przypadku postępowań będących kombinacją likwidacji majątku oraz planu spłaty wierzycieli okres umorzenia długów powinien zacząć bieg najpóźniej w momencie zatwierdzenia planu spłaty wierzycieli przez sąd lub w momencie rozpoczęcia jego realizacji, lecz może również zacząć bieg wcześniej, na przykład wraz z wydaniem decyzji o wszczęciu postępowania.”

b) w przypadku każdego innego postępowania – od decyzji organu sądowego lub administracyjnego (...) w sprawie wszczęcia (...) postępowania⁸ lub od momentu ustanowienia masy upadłościowej⁹.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by (...) niewypłacalni przedsiębiorcy, którzy wywiązali się ze swoich obowiązków, w przypadku gdy w prawie krajowym istnieją takie obowiązki, uzyskali umorzenie swoich długów wraz z upływem okresu umorzenia długów bez potrzeby składania wniosku do organu sądowego lub administracyjnego o wszczęcie dodatkowego¹⁰ postępowania innego niż te, o których mowa w ust. 1.

Bez uszczerbku dla akapitu pierwszego państwa członkowskie mogą utrzymać lub wprowadzić przepisy umożliwiające organowi sądowemu lub administracyjnemu weryfikację, z urzędu lub na wniosek osoby mającej w tym uzasadniony interes, czy przedsiębiorca wywiązał się z obowiązków niezbędnych do uzyskania umorzenia długów¹¹.

⁸ W jednym z motywów powinno znaleźć się wyjaśnienie, że do celów obliczania okresu umorzenia długów na podstawie niniejszej dyrektywy państwa członkowskie mogą przewidzieć, iż pojęcie „wszczęcie postępowania” nie obejmuje wstępnych środków, takich jak środki w zakresie podtrzymywania działalności lub wyznaczenie tymczasowego zarządcy upadłościowego, chyba że środki takie pozwalają na likwidację majątku, w tym na zbycie składników majątku i jego podział na rzecz wierzycieli.

⁹ Nowy motyw będzie miał następujące brzmienie:

„W postępowaniach, które nie obejmują planu spłaty wierzycieli, okres umorzenia długów powinien rozpoczynać się najpóźniej wraz z decyzją organu sądowego lub administracyjnego o wszczęciu postępowania lub w momencie ustanowienia masy upadłościowej. Ustanowienie masy upadłościowej niekoniecznie powinno wiązać się z formalną decyzją lub zatwierdzeniem przez organ sądowy lub administracyjny, o ile wymóg wydania takiej decyzji nie jest już przewidziany w prawie krajowym, oraz może polegać na przedłożeniu wykazu składników aktywów i pasywów”.

¹⁰ Nowy motyw będzie miał następujące brzmienie:

„W przypadku gdy ścieżka proceduralna prowadząca do umorzenia długów wiąże się z likwidacją majątku przedsiębiorcy, państwa członkowskie nadal mogą przewidzieć, że wniosek o umorzenie będzie rozpatrywany odrębnie od likwidacji majątku, pod warunkiem że taki wniosek stanowi integralny element ścieżki proceduralnej prowadzącej do umorzenia długów na mocy niniejszej dyrektywy.”

¹¹ W motywach znajdzie się wyjaśnienie, że przepis ten nie ma wpływu na ciężar dowodu, co oznacza, że dłużnik może być prawnie zobowiązany do przedstawienia dowodów potwierdzających wywiązanie się ze swoich obowiązków.

- 2a. Państwa członkowskie mogą przewidzieć, że całkowite umorzenie długów nie może niekorzystnie wpływać na kontynuowanie postępowania upadłościowego zakładającego likwidację i podział składników majątku przedsiębiorcy wchodzących w skład masy upadłościowej w dniu, o którym mowa w ust. 2 akapit pierwszy.

Artykuł 21

Okres zakazu prowadzenia działalności

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku, gdy **niewypłacalny** przedsiębiorca uzyskał umorzenie długów zgodnie z niniejszą dyrektywą, wszelkie zakazy¹² podejmowania lub prowadzenia działalności handlowej, gospodarczej, rzemieślniczej lub zawodowej, **wynikające jedynie z faktu, że przedsiębiorca jest niewypłacalny**, przestały być skuteczne najpóźniej z końcem okresu umorzenia długów. (...)
- 1a. Państwa członkowskie zapewniają, by z upływem okresu umorzenia długów zakazy, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, przestały być skuteczne bez konieczności składania wniosku do organu sądowego lub administracyjnego o wszczęcie dodatkowego postępowania innego niż te, o których mowa w art. 20 ust. 1.

¹² W motywach znajdzie się wyjaśnienie, że w przypadku gdy na skutek zakazu prowadzenia działalności odmówiono przedsiębiorcy wydania zezwolenia na prowadzenie danej działalności gospodarczej lub gdy takie zezwolenie cofnięto, niniejsza dyrektywa nie uniemożliwia państwom członkowskim nałożenia wymogu złożenia nowego wniosku o uzyskanie takiego zezwolenia/licencji, po tym jak zakaz wykonywania takiej działalności rzemieślniczej/gospodarczej/handlowej lub zawodowej wygaśnie.

Odstępstwa¹³

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 19–21 państwa członkowskie mogą utrzymać lub wprowadzić przepisy **zakazujące dostępu do umorzenia długów lub ograniczające lub cofające** taki dostęp lub przepisy przewidujące dłuższe okresy prowadzące do całkowitego umorzenia **długów** lub dłuższe okresy zakazu prowadzenia działalności, gdy zachodzą pewne ściśle określone okoliczności i gdy takie **odstępstwa** są **należycie** uzasadnione (...), **na przykład¹⁴**:
 - a) **w przypadku gdy zgodnie z prawem krajowym niewypłacalny przedsiębiorca działał względem wierzycieli lub innych zainteresowanych stron nieuczciwie lub w złej wierze w momencie zaciągania zobowiązań, podczas trwania postępowania upadłościowego lub podczas spłacania długów;**
 - b) **w przypadku gdy niewypłacalny przedsiębiorca nie wywiązuje się z realizacji planu spłaty wierzycieli lub jakichkolwiek innych obowiązków prawnych mających na celu ochronę interesów wierzycieli, w tym z obowiązku przyniesienia maksymalnych korzyści wierzycielom;**

¹³ Motyw towarzyszący temu artykułowi będzie miał następujące brzmienie:
„Nie we wszystkich okolicznościach właściwe jest, aby po upływie (...) okresu **nie dłuższego niż trzy lata** następowało całkowite umorzenie **długów** lub wygasł zakaz prowadzenia działalności, **dlatego można przewidzieć odstępstwa od tego przepisu, należycie uzasadnione powodami określonymi w prawie krajowym. Takie odstępstwa można przewidzieć** na przykład w przypadkach, gdy dłużnik jest nieuczciwy lub działał w złej wierze **lub gdy nie wywiązał się z pewnych obowiązków prawnych, w tym obowiązków dotyczących przyniesienia maksymalnych korzyści wierzycielom, które to obowiązki mogą mieć formę ogólnego obowiązku generowania dochodów lub majątku. Można przewidzieć konkretne odstępstwo w przypadku konieczności zagwarantowania równowagi między prawami dłużnika a prawami wierzyciela lub wierzycieli, na przykład gdy wierzyciel jest osobą fizyczną potrzebującą większej ochrony niż dłużnik. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość przewidzenia w prawie krajowym możliwości cofnięcia – po tym jak zostanie przyznane umorzenie – korzyści płynących z całkowitego umorzenia długów, na przykład w przypadku gdy sytuacja finansowa dłużnika ulega znacznej poprawie na skutek niespodziewanych okoliczności, takich jak wygrana na loterii lub otrzymanie spadku lub darowizny. Jeśli istnieją należycie uzasadnione powody przewidziane w prawie krajowym, może być właściwe ograniczenie możliwości umorzenia długów w przypadku niektórych kategorii długu. Długi zabezpieczone mogą zostać wyłączone z możliwości umorzenia tylko do wartości zabezpieczenia zgodnie z prawem krajowym, natomiast pozostałą część długu należy traktować jak dług niezabezpieczony.”**

¹⁴ W motywach znajdzie się wyjaśnienie, że art. 22 ust. 1 i 3 mają charakter niewyczerpujący.

- ba) w przypadku gdy niewypłacalny przedsiębiorca nie wywiązuje się z obowiązków w zakresie informacji lub współpracy wynikających z prawa krajowego;
- c) w przypadku niezgodnych z prawem wniosków o umorzenie długów;
- d) w przypadku nowego wniosku o umorzenie długów (...) podczas pewnego okresu (...) po uzyskaniu całkowitego umorzenia długów przez danego niewypłacalnego przedsiębiorcę lub po tym, jak odmówiono mu całkowitego umorzenia długów z powodu poważnego naruszenia obowiązków w zakresie informacji lub współpracy;
- da) w przypadku gdy koszt postępowania prowadzącego do umorzenia długów nie jest pokrywany¹⁵; lub
- db) w przypadku gdy odstępstwo jest niezbędne w celu zagwarantowania równowagi między prawami dłużnika a prawami wierzyciela lub wierzycieli.

2. Na zasadzie odstępstwa od art. 20 państwa członkowskie mogą przewidzieć dłuższe okresy umorzenia długów w przypadku gdy:

- a) organ sądowy lub administracyjny zarządza środki ochronne w celu zabezpieczenia głównego lokalu zajmowanego przez niewypłacalnego przedsiębiorcę i w stosownych przypadkach jego rodzinę lub składników majątku niezbędnych do kontynuowania działalności handlowej, gospodarczej, rzemieślniczej lub zawodowej przedsiębiorcy; lub
- b) główny lokal zajmowany przez niewypłacalnego przedsiębiorcę nie uległ likwidacji.

3. Państwa członkowskie mogą wyłączyć określone kategorie długów, takie jak:

- a) długi zabezpieczone;
- b) długi będące wynikiem sankcji karnych lub z nimi związane;
- c) długi będące wynikiem odpowiedzialności wynikającej z popełnienia czynu niedozwolonego;

¹⁵ W motywach znajdzie się wyjaśnienie, że koszt postępowania prowadzącego do umorzenia długów obejmuje opłaty pobierane przez organy sądowe i administracyjne oraz zarządców upadłościowych.

- d) **długi w zakresie zobowiązań alimentacyjnych wynikających ze stosunku rodzinnego, z pokrewieństwa, małżeństwa lub powinowactwa;**
- e) **długi powstałe po złożeniu wniosku o umorzenie długów lub wszczęciu postępowania prowadzącego do umorzenia długów; oraz**
- f) **długi wynikające z obowiązku pokrycia kosztu postępowania prowadzącego do umorzenia długów,**

z umorzenia **długów** lub **ograniczyć dostęp do umorzenia długów, lub** ustanowić dłuższe okresy umorzenia długów, w przypadku gdy takie wyłączenia, **ograniczenia** lub dłuższe okresy są **należyście** uzasadnione (...).

4. Na zasadzie odstępstwa od art. 21 państwa członkowskie mogą przewidzieć dłuższe lub bezterminowe zakazy prowadzenia działalności, gdy **niewypłacalny** przedsiębiorca wykonuje zawód, który podlega szczególnym zasadom etyki **lub** **szczególnym zasadom dotyczącym reputacji lub wiedzy eksperckiej** lub gdy wykonuje zawód polegający na zajmowaniu się zarządzaniem majątkiem innych osób, albo gdy zamierza uzyskać dostęp do takiego zawodu¹⁶.

- 4a. Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla przepisów krajowych dotyczących zakazu prowadzenia działalności wydanego przez organ sądowy lub administracyjny inny niż organy, o których mowa w art. 21.

¹⁶ W motywach znajdzie się wyjaśnienie, że przy przyjmowaniu decyzji dotyczącej działalności szczególnie nadzorowanej organ danego państwa członkowskiego może również brać po uwagę fakt – także w przypadku wygaśnięcia okresu zakazu prowadzenia działalności na mocy art. 21 – że niewypłacalny przedsiębiorca uzyskał umorzenie długów zgodnie z niniejszą dyrektywą.

Łączenie postępowań dotyczących długów (...) przedsiębiorców

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku, gdy **niewypłacalni przedsiębiorcy mają (...)** długi powstałe w wyniku prowadzenia **przez nich** działalności handlowej, gospodarczej, rzemieślniczej lub zawodowej, a także długi (...), które nie powstały w toku tej działalności, wszystkie zobowiązania **umarzalne** były przedmiotem jednego postępowania w celu doprowadzenia do **całkowitego** umorzenia **długów**¹⁷.
2. **Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 państwa członkowskie mogą przewidzieć**, że długi **niewypłacalnych przedsiębiorców powstałe w wyniku prowadzenia przez nich działalności handlowej, gospodarczej, rzemieślniczej lub zawodowej i długi, które nie powstały w toku tej działalności**, powinny być przedmiotem odrębnych postępowań, pod warunkiem że postępowania te mogą być koordynowane w celu doprowadzenia do **całkowitego** umorzenia **długów** zgodnie z niniejszą dyrektywą¹⁸.

¹⁷ W motywach znajdzie się wyjaśnienie, że przepis ten nie stanowi uszczerbku dla możliwości przewidzenia przez państwa członkowskie, które zezwalają przedsiębiorcom na kontynuowanie działalności na własny rachunek podczas trwania postępowania upadłościowego, że tacy przedsiębiorcy mogą podlegać nowemu postępowaniu upadłościowemu, w przypadku gdy taka kontynuowana działalność stanie się niewypłacalna.

¹⁸ W motywach znajdzie się wyjaśnienie za pomocą przykładów, w jakich przypadkach potrzebna byłoby takie skoordynowanie różnych postępowań – na przykład, w sytuacji gdy dany składnik majątku jest wykorzystywany zarówno w działalności zawodowej, jak i poza nią.

TYTUŁ IV

Środki zwiększające skuteczność postępowań dotyczących restrukturyzacji, upadłości i umorzenia długów

Artykuł 24

Organy sądowe i administracyjne¹⁹

Bez uszczerbku dla niezależności sądów i wszelkich różnic w organizacji sądownictwa w całej Unii, państwa członkowskie zapewniają, by:

¹⁹ Motyw towarzyszący temu artykułowi będzie miał następujące brzmienie:
„Konieczne jest utrzymanie i zwiększenie przejrzystości i przewidywalności postępowań, tak aby ich wyniki sprzyjały podtrzymywaniu działalności przedsiębiorstw i dawaniu przedsiębiorcom drugiej szansy lub umożliwiały sprawną likwidację nierentownych przedsiębiorstw. W wielu państwach członkowskich należy również skrócić zbyt długie postępowania upadłościowe, które prowadzą do niepewności prawa dla wierzycieli i inwestorów oraz do niskich stóp odzysku. W kontekście mechanizmu ściślejszej współpracy pomiędzy sądami a zarządcami w sprawach transgranicznych – wprowadzonego rozporządzeniem (UE) 2015/848 – profesjonalizm wszystkich zaangażowanych podmiotów powinien osiągnąć w całej Unii zbliżony wysoki poziom. Aby osiągnąć te cele, państwa członkowskie powinny zapewnić, by członkowie organów sądowych i administracyjnych byli **odpowiednio** przeszkoleni i mieli **wiedzę fachową potrzebną do wykonywania ich obowiązków**. Odbycie odpowiedniego szkolenia i zdobycie wiedzy fachowej jest **również możliwe w ramach pełnienia funkcji członka organu sądowego lub administracyjnego lub, przed powołaniem do pełnienia takiej funkcji, w ramach pełnienia innej odpowiedniej funkcji zawodowej**. Takie (...) szkolenia i wiedza fachowa powinny umożliwić **podejmowanie w sprawny sposób** decyzji o potencjalnie znaczących skutkach gospodarczych i społecznych i nie **musi** oznaczać, że członkowie sądownictwa muszą prowadzić wyłącznie sprawy z zakresu restrukturyzacji, upadłości i umorzenia długów. Skutecznym sposobem osiągnięcia **wyżej wymienionych celów** może być na przykład utworzenie wyspecjalizowanych sądów lub izb sądowych **lub powoływanie wyspecjalizowanych sędziów** zgodnie z prawem krajowym regulującym organizację systemu sądowego, **jak również skoncentrowanie jurysdykcji w ograniczonej liczbie organów sądowych lub administracyjnych.**”

- a) członkowie organów **sądowych** i administracyjnych prowadzący **postępowania dotyczące** restrukturyzacji, upadłości i **umorzenia długów** odbyli **odpowiednie** (...) szkolenia **i mieli wiedzę fachową potrzebną do** wykonywania ich obowiązków; **oraz**
- b) (...) **postępowania dotyczące restrukturyzacji, upadłości i umorzenia długów** były prowadzone w sprawny sposób²⁰ (...).

²⁰ Słowo „szybko” skreślono, uznając, że jego znaczenie już się zawiera w określeniu „w sprawny sposób”. W motywach zostanie dodane stosowne wyjaśnienie. W motywach zostanie również wyjaśnione, że państwa członkowskie nie mają obowiązku wprowadzania przepisów, zgodnie z którymi organy sądowe i administracyjne musiałyby traktować postępowania tego rodzaju w sposób priorytetowy.

Artykuł 25

(...)

Artykuł 26

(...) Zarządcy w *postępowaniach dotyczących restrukturyzacji, upadłości i umorzenia długów*²¹

Państwa członkowskie zapewniają, aby:

²¹ Motyw towarzyszący temu artykułowi będzie miał następujące brzmienie:
„Państwa członkowskie powinny również zapewnić, by zarządcy restrukturyzacyjni, zarządcy upadłościowi i zarządcy na potrzeby **umorzenia długów**, którzy są powoływani przez organy sądowe lub administracyjne, byli **odpowiednio** przeszkoleni i podlegali nadzorowi w zakresie wykonywania powierzonych im zadań, by byli powoływani w przejrzysty sposób, z należyтым uwzględnieniem konieczności zapewnienia sprawnego przebiegu postępowań, oraz by wykonywali swoje zadania w uczciwy sposób. **Obejmuje to przypadki, w których zarządcy wybierani są przez dłużnika, przez wierzycieli lub przez komitet wierzycieli z wykazu lub z puli uprzednio zatwierdzanych przez organ sądowy lub administracyjny. Wybierając zarządcę, dłużnik, wierzyciele lub komitet wierzycieli mogą korzystać z marginesu swobody w odniesieniu do wiedzy fachowej i doświadczenia zarządcy ogólnie i z uwzględnieniem wymogów konkretnej sprawy, a dłużnicy, którzy są osobami fizycznymi, mogliby zostać całkowicie zwolnieni z takiego obowiązku. W sprawach z elementami transgranicznymi decyzja o powołaniu powinna między innymi uwzględnić to, czy zarządcy są w stanie wywiązać się z wynikających z rozporządzenia o upadłości (wersja przekształcona) (UE 2015/848) obowiązków w zakresie komunikowania się i współpracy z zarządcami upadłościowymi oraz organami sądowymi i administracyjnymi za granicą, a także czy dysponują oni zasobami ludzkimi i administracyjnymi umożliwiającymi rozpatrywanie potencjalnie dużej liczby spraw. (...) Zarządcy powinni podlegać mechanizmom nadzorczym i regulacyjnym, które powinny obejmować skuteczne środki odnoszące się do odpowiedzialności zarządców, którzy nie dopełnili swoich obowiązków – na przykład zmniejszenie wynagrodzenia zarządcy, skreślenie z wykazu lub z puli zarządców, którzy mogą być powoływani w sprawach dotyczących upadłości, a także, w stosownych przypadkach, sankcje dyscyplinarne, administracyjne lub karne. Takie mechanizmy nadzorcze i regulacyjne powinny pozostawać bez uszczerbku dla przepisów prawa krajowego dotyczących odpowiedzialności cywilnej za szkody wynikające z naruszenia zobowiązań umownych i pozaumownych. Osiągnięcie takich standardów jest zasadniczo możliwe bez tworzenia nowych zawodów czy kwalifikacji w prawie krajowym. Zakres zastosowania niniejszych przepisów można – zgodnie z prawem krajowym – rozszerzyć na innych zarządców.”**

- a) **zarządcy powoływani przez organ sądowy lub administracyjny w postępowaniach dotyczących restrukturyzacji, upadłości i umorzenia długów („zarządcy”)²² odbyli odpowiednie (...) szkolenia²³ i mieli wiedzę fachową potrzebną do wykonywania ich obowiązków;**
- b) (...) **warunki stwierdzania posiadania kwalifikacji, jak również procedura powoływania, odwoływania i rezygnacji zarządców, (...) były jasne, przejrzyste i sprawiedliwe (...);**
- c) (...) **przy powoływaniu zarządcy (...) w konkretnej sprawie, w tym w sprawach z elementami transgranicznymi, należyte uwzględniane były doświadczenie i wiedza fachowa zarządcy, mając na uwadze szczególne cechy danej sprawy (...);²⁴ oraz**
- d) **w celu uniknięcia konfliktu interesów – dłużnicy i wierzyciele²⁵ mieli możliwość wniesienia sprzeciwu wobec wyboru lub powołania zarządcy lub możliwość wystąpienia o jego zmianę.**

2. (...)

3. (...)

4. (...)

²² W motywach zostanie wyjaśnione, że pojęcie zarządców restrukturyzacyjnych, zarządców upadłościowych i zarządców na potrzeby umorzenia długów obejmuje „zarządców” zdefiniowanych w rozporządzeniu 848/2015.

²³ W motywach zostanie wyjaśnione, że odbycie odpowiednich szkoleń i zdobycie odpowiedniej wiedzy fachowej możliwe jest również w ramach pełnienia funkcji zawodowej. Zostanie w nich również doprecyzowane, że państwa członkowskie nie mają obowiązku same zapewniać potrzebnych szkoleń, ale że mogą się tym również zajmować np. stowarzyszenia zawodowe lub inne organizacje.

²⁴ W motywach zostanie wyjaśnione, że obowiązek ten nie wyklucza możliwości wyboru zarządcy lub jakiegokolwiek innej metody wyboru, takiej jak wybór losowy przy użyciu oprogramowania komputerowego, pod warunkiem że osoba lub mechanizm wybierające zarządcę w danej sprawie należyte uwzględnią jego doświadczenie i wiedzę fachową.

²⁵ W motywach zostanie wyjaśnione, że państwa członkowskie mają prawo zdecydować o sposobach wnoszenia sprzeciwu wobec wyboru zarządcy lub występowania o jego zmianę – na przykład mogą postanowić, że wierzyciele są uprawnieni do wnoszenia sprzeciwu tylko za pośrednictwem komitetu wierzycieli.

Nadzór nad zarządcami i ich wynagrodzenie (...)

1. Państwa członkowskie ustanawiają odpowiednie **mechanizmy** nadzorcze i regulacyjne, które zapewnią **skuteczny nadzór** nad pracą zarządców (...), **tak aby ich usługi były świadczone w sposób skuteczny i kompetentny oraz – w odniesieniu do zaangażowanych stron – bezstronny i niezależny**. Mechanizmy te powinny również obejmować (...) skuteczne, **środki odnoszące się do odpowiedzialności** zarządców, którzy nie dopełnili swoich obowiązków.
- 1a. **Państwa członkowskie mogą zachęcać zarządców do opracowywania i przestrzegania kodeksów postępowania.**
2. Państwa członkowskie zapewniają, by **wynagrodzenie** zarządców (...) **było regulowane** przepisami, które **są spójne z celem zakładającym** (...) (...) sprawne prowadzenie postępowań. (...)

Państwa członkowskie zapewniają, by ustanowione zostały odpowiednie procedury (...) **umożliwiające rozstrzygnięcie** sporów dotyczących wynagrodzenia oraz by **rozstrzygnięcie tych sporów przebiegało w sprawny sposób**²⁷.

²⁶ Motyw towarzyszący niniejszemu artykułowi umieszczono w motywie 40 (zob. przypis 21).

²⁷ W motywach zostanie wyjaśnione, że państwa członkowskie nie mają obowiązku wprowadzania przepisów, zgodnie z którymi organy sądowe i administracyjne musiałyby traktować rozstrzygnięcie takich sporów w sposób priorytetowy.

*Korzystanie z elektronicznych środków komunikacji*²⁹

1. Państwa członkowskie zapewniają, by w **postępowaniach dotyczących restrukturyzacji, upadłości i umorzenia długów strony postępowania, zarządca lub organ sądowy lub administracyjny** mieli możliwość **przeprowadzenia** w formie elektronicznej – w tym także w sytuacjach transgranicznych – **co najmniej następujących czynności**:
- a) zgłaszanie wierzytelności;
 - b) **przedstawianie** planów restrukturyzacji lub planów spłat wierzycieli (...);
 - c) **powiadamianie** wierzycieli³⁰;
 - d) (...);
 - e) wnoszenie **skarg i odwołań**.

²⁸ W odniesieniu do tego artykułu wprowadzony zostanie 5-letni okres wdrożenia, z wyjątkiem lit. e): w tym przypadku okres wdrożenia będzie wynosić 7 lat.

²⁹ Motyw towarzyszący temu artykułowi będzie miał następujące brzmienie:
„Aby w większym stopniu skrócić postępowania, **aby ułatwić** aktywniejszy udział wierzycieli **w postępowaniach dotyczących** restrukturyzacji, upadłości i umorzenia **długów** oraz aby zapewnić wierzycielom podobne warunki, niezależnie od tego, gdzie w Unii znajduje się ich siedziba, **państwa członkowskie powinny wprowadzić przepisy, na podstawie których dłużnicy, wierzyciele, zarządcy oraz organy sądowe i administracyjne będą mogli stosować elektroniczne środki komunikacji na odległość**. Powinna zatem istnieć możliwość, aby działania proceduralne, takie jak zgłoszenie wierzytelności przez wierzycieli, powiadomienie **wierzycieli** lub wnoszenie **skarg i odwołań**, były przeprowadzane drogą elektroniczną. **Strony nie powinny mieć obowiązku stosowania takich środków elektronicznych, jeśli środki takie nie są obowiązkowe na mocy prawa krajowego, bez uszczerbku dla możliwości ustanowienia przez państwa członkowskie obowiązkowego systemu elektronicznego składania i doręczania dokumentów w postępowaniach dotyczących restrukturyzacji, upadłości i umorzenia długów. Państwa członkowskie mogą wybrać konkretne środki komunikacji elektronicznej, które mogą obejmować, na przykład, specjalnie utworzony system do elektronicznego przekazywania takich dokumentów lub korzystanie z poczty elektronicznej, przy czym państwa członkowskie zachowują możliwość wprowadzenia elementów zapewniających bezpieczeństwo komunikacji elektronicznej, takich jak podpis elektroniczny.** Transgraniczne uznawanie takich środków komunikacji powinno być zgodne z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014.”

³⁰ W motywach zostanie wyjaśnione, że państwa członkowskie mogą zdecydować, że powiadomienia wierzyciela mogą być przeprowadzane w formie elektronicznej tylko wtedy, gdy odnośny wierzyciel wyraził wcześniej zgodę na komunikację drogą elektroniczną.

TYTUŁ V

Monitorowanie postępowań dotyczących restrukturyzacji, upadłości i umorzenia długów

Artykuł 29

Zbieranie danych³¹

1. (...) Państwa członkowskie **co roku**, na poziomie **krajowym**, zbierają i agregują dane na temat **postępowań dotyczących restrukturyzacji, upadłości i umorzenia długów**, w rozbiciu na rodzaj postępowania, co najmniej w odniesieniu do następujących elementów:

³¹ Motyw towarzyszący temu artykułowi będzie miał następujące brzmienie:
„Ważne jest zbieranie rzetelnych i **porównywalnych** danych dotyczących wyników postępowań restrukturyzacyjnych, postępowań upadłościowych i postępowań w zakresie umorzenia długów – w celu monitorowania wdrażania i stosowania niniejszej dyrektywy. Państwa członkowskie powinny zatem zbierać i agregować dane o wystarczającym stopniu szczegółowości, tak aby można było dokładnie ocenić działanie dyrektywy w praktyce, **oraz powinny przekazywać te dane Komisji. Formularz do przekazywania takich danych Komisji, który opracuje Komisja przy pomocy komitetu w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011, powinien zawierać krótki wykaz głównych wyników postępowań, które są wspólne dla wszystkich państw członkowskich. Na przykład w przypadku postępowania restrukturyzacyjnego głównymi wynikami mogłyby być: postępowania, w wyniku których plan został zatwierdzony przez sąd; plany, które nie zostały zatwierdzone przez sąd; postępowania restrukturyzacyjne, które przekształcono w postępowania likwidacyjne lub które zakończono ze względu na wszczęcie postępowania likwidacyjnego przed zatwierdzeniem planu przez sąd. Formularz powinien również zawierać wykaz rozwiązań, które państwa członkowskie mogą wziąć pod uwagę przy ustalaniu wielkości przedsiębiorstwa dłużnika, poprzez odniesienie do jednego lub kilku elementów definicji mikro-, małych, średnich i dużych przedsiębiorstw, które to elementy są wspólne w przepisach wszystkich państw członkowskich. Jednym z tych rozwiązań powinna być w każdym razie możliwość ustalania wielkości przedsiębiorstw dłużników wyłącznie na podstawie liczby pracowników. Formularz opracowany przy pomocy komitetu powinien również definiować elementy średniego kosztu i średnich stóp odzysku, w odniesieniu do których państwa członkowskie mogą zbierać dane na zasadzie dobrowolności.**”

- a) liczba postępowań, o których przeprowadzenie wystąpiono lub które wszczęto, o ile takie wszczęcie przewidziano w prawie krajowym, które są jeszcze prowadzone lub które zostały zakończone (...);
- b) średnia długość postępowań – od momentu przedłożenia wniosku lub od momentu wszczęcia postępowania, o ile takie wszczęcie przewidziano w prawie krajowym, do momentu zakończenia postępowania;
- c) liczba postępowań innych niż postępowania wymienione w lit. ca)³², w rozbiciu na (...) rodzaje wyników;
- ca) liczba wniosków o postępowania restrukturyzacyjne uznanych za niedopuszczalne, odrzuconych lub wycofanych przed wszczęciem postępowania³³;
- d) (...)
- e) (...)
- f) (...)
- g) (...)

³² W motywach zostanie wyjaśnione, że celem użytego sformułowania jest to, aby państwa członkowskie miały możliwość pominięcia tych postępowań, które zostają zakończone przed podjęciem jakichkolwiek odpowiednich środków.

³³ W motywach zostanie wyjaśnione, że państwa członkowskie mogą wskazać jedną wspólną wartość liczbową dla lit. ca) i że nie muszą rozбивać tej liczby na trzy odrębne elementy.

- 1a. Państwa członkowskie co roku, na poziomie krajowym, zbierają i agregują dane dotyczące liczby dłużników, którzy zostali objęci postępowaniami restrukturyzacyjnymi lub postępowaniami upadłościowymi i w przypadku których, w trzyletnim okresie poprzedzającym przedłożenie wniosku lub wszczęcie takich postępowań, o ile takie wszczęcie przewidziano w prawie krajowym, zatwierdzono plan restrukturyzacji w ramach wcześniejszego postępowania restrukturyzacyjnego przewidzianego w tytule II.**
- 1b. Państwa członkowskie mogą co roku, na poziomie krajowym, zbierać i agregować dane dotyczące średniego kosztu każdego rodzaju postępowania, a także dane dotyczące średnich stóp odzysku w odniesieniu do wierzycieli zabezpieczonych i niezabezpieczonych, a w stosownych przypadkach – innych rodzajów wierzycieli, odrębnie.**
- 2. Państwa członkowskie podają dane, o których mowa w ust. 1 lit. a)–c), oraz – w stosownych przypadkach i o ile są dostępne – dane, o których mowa w ust. 1b, w rozbiciu na:**
- a) wielkość przedsiębiorstw dłużników, którzy nie są osobami fizycznymi (...);**
 - b) to, czy dłużnicy, którzy są objęci postępowaniami dotyczącymi restrukturyzacji lub upadłości, są osobami fizycznymi czy osobami prawnymi; oraz**
 - c) (...) to, czy postępowania prowadzące do umorzenia długów dotyczą tylko przedsiębiorców czy wszystkich osób fizycznych.**
- 2a. Państwa członkowskie mogą zbierać i agregować dane, o których mowa w ust. 1, 1a, 1b i 2, korzystając z techniki doboru próby, która zapewnia reprezentatywność próbek pod względem ich wielkości i różnorodności³⁴.**

³⁴ W motywach zostanie dokładniej wyjaśnione, jakie elementy mogą być brane pod uwagę przez państwa członkowskie korzystające z techniki doboru próby.

3. Państwa członkowskie **zbierają i** agregują dane, o których mowa w ust. 1, **1a**, 2 i, **w stosownych przypadkach, ust. 1b**, za pełne lata kalendarzowe kończące się w dniu 31 grudnia każdego roku, począwszy od (...) pierwszego pełnego roku kalendarzowego następującego po [data (...) rozpoczęcia stosowania **aktów wykonawczych, o których mowa w ust. 4**]. **Dane te** przekazuje się Komisji za pomocą standardowego formularza przekazywania danych raz w roku, do dnia 31 **grudnia** roku kalendarzowego następującego po roku, za który zebrano dane.
4. Komisja określa wzór formularza przekazywania danych³⁵, o którym mowa w ust. 3 **niniejszego artykułu**, w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą **sprawdzającą**, o której mowa w art. 30 ust. 2.

Artykuł 30

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

W przypadku gdy komitet nie wyda żadnej opinii, Komisja nie przyjmuje projektu aktu wykonawczego i stosuje się art. 5 ust. 4 akapit trzeci rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

³⁵ W motywach zostanie wyjaśnione, że za pomocą formularza przekazywania danych, o którym mowa w art. 29 ust. 4, państwa członkowskie będą mogły przekazywać dodatkowe informacje, jeśli informacje takie będą dostępne, na przykład na temat całkowitej kwoty aktywów i pasywów.